

о чем нису мислили, тј. кад су били у првом сну и хркали на сав глас, тад кликоше: *Бре кома ха³¹⁵* проклети неверници се препадоше, мислећи, бог зна шта се догодило. У оној забуну ударише један на другог. Многи се ту сурваше у провалију и топ напустише. Разбијени и пометени утекоше ка "Герме". С друге опет стране беше царској војсци стигла вест о том препаду. Нападнута од царске војске, ова франачка ђаволска булумента побеже. Једва се докопа мора. И ти познати морепловци једва главе спасоше, побегавши на своје лађе.

Кад је о бегству неверникову дознао Махмуд паша, даде се за њим у потеру и гонио га је и дан и ноћ. О овом успеху извештај султану у престоницу посла по улаку, јер се није имало кад да пише.

12.4. О узроцима зашто је њихово царско величанство ишло да по други пут прегази Босну

Тада је хтела судбина да се догоди нешто што се није очекивало. Онда се беше кренуо краљ жалосне Угарске, кад им је град предао био у аманет и дрзнуше се те починише велико неваљалство. Неповређену и нетакнуту тврђаву предадоше Угрину без боја. И ако су остали градови и места овог пространог босанског вилајета били у рукама царских слугу, но како је овај град био важан због његовог пада у неверничке руке, морало се хитно понова да иде тамо и поново да се на њега распростре победа. Док се тај поход спремао, проклети Милећићи (Френк) нису имали среће у Мо-реји, него су тамо били одбијени и барјак им се жалосно ваљао по земљи. Тад се улугише на острво Митилену са великом флотом. Опседоше град Митилену. Благодарећи великој спреми, град беху они јако притеснили. Због тога отуда стигоше у престоницу људи који су султана преклињали за помоћ (ферјацилер).

(Глиша Елезовић, *Два турска хроничара XV века*, Браство, XXXVI, 1932, 111-114)

³¹⁵ Те су речи Турци употребљавали кад су хтели да изазову узбуну, као оно: Ха! Ко је витез!

13. Бан Кулин

13.1. Повеља о пријатељству и трговини

1189, 29 августа

+ 8 имѣ шѣда и сѣа: и стѣго дѣа: чѣ банъ: босаньски¹ кѣаинъ: присезау тѣбѣ кнѣже крѣвашѣ: и въсѣмъ грабамъ,² дѣуровъччамъ: правы³: прикѣтель: выти еамъ шѣ⁴ сѣлѣ: и до еѣка⁵: и правѣ гон дръжати съ еамнѣ: и правѣ: еѣрѣ: докола съмѣ живѣ: вси дѣуровъчанѣ⁷: кирѣ хѣде: по моему⁸ владанью: трыгѣюке: годѣ си кто: хѣке: крѣвати: годѣ си кто⁹ минѣ: правока кѣрѣвъ: и правыма срьдѣцема¹⁰: дръжати е: безъ вьсакое злѣди: развѣкѣ цю ми кто: да евоева боловъ покѣнѣ¹¹: и да имѣ не вѣде: шѣ монѣ: чѣстаниковѣ¹²: силѣ: и доколѣ: 8 ми¹³ вѣдѣ¹⁴: дати имѣ: свѣтъ: и помокѣ: кѣкорѣ: и сѣчѣ: колнкорѣ моге: безъ вьсѣга: злагоа примысла: тако ми еѣ¹⁴ помаган: и снѣ стѣ евангѣлинѣ чѣ рѣдоо днѣкѣ банѣ¹⁵: писѣхѣ снѣ: кнѣрѣ: повелока еамѣ: шѣ рожаствѣ: хѣа: тисѣка¹⁶: и съто: и шѣмѣ десѣтъ: и десѣтъ: дѣтъ: мѣтъ: авѣста: 8 двѣдѣсѣти: и десѣты: днѣ: 8-бѣчениѣ: глинѣ: ивѣана крѣститѣла:.

(Љ. Стојановић, *Старе српске повеље и писма*, I, Београд-Срп Карловци, 1929, 21)

Превод

У име отца и сина и светага духа.

Ја, бан босански Кулин, присезају тебје, кнѣже Крвашу, и всејем грађам дубровчан, прави пријатељ бити вам, од сѣле и до вѣка.

И прав гој држати с вама и праву вјеру доколе еѣ жив.

Вси Дубровчане, кирѣ ходѣ по мојему владанью: тругуѣе годѣ си кто хоѣе крѣвати, годѣ си кто минѣ: правѣ вјерѣв и правим срѣцем држати је, безъ вьсѣга злѣди-развѣ што ми кто да својев сољѣв поклон.

И да им не буде од мојих ч'стников силѣ.

И доколе у мнѣ буду-дати им с'вјет и помоћ, кирѣ е себѣ, колнкорѣ може, безъ в'сѣга злого примысла.